

Kajsa Landgren

– licentiatexamen i akupunktur

En licentiatexamen er i Sverige og Finland en akademisk eksamen på forskernivå, og tilsvarer omtrent en halv doktorgradseksamen. Den kan enten være den avsluttende eksamen eller fungere som en frivillig «mellomeksamen» for den som senere ønsker å fremlegge en doktorgradsavhandling. Den 27. november i fjor fikk Kajsa Landgren sin licentiatexamen med emnet *Spebarn med kolikk – foreldrenes opplevelse samt effekt av akupunktur*.

Tekst | Hanne Aanensen

Kajsa Landgren er sykepleier og akupunktør bosatt i Sverige. Hun studerte akupunktur ved Akupunkturhøyskolen i Oslo (kull 4), og har også vært invitert som foredragsholder til kurset *Søvn* som Norsk akupunkturforening arrangerte i 2008. Landgren har en mastergrad i omsorgsarbeid, spesialistutdanning i psykiatri og i 2007 ble hun godkjent som doktorgradsstipendiat ved Lund Universitet i Sverige, hvor hun startet sitt forskningsarbeid på akupunktur og spebarnskolikk.

Spebarnskolikk defineres som en tilstand der et for øvrig friskt barn skriker og sutrer mer enn tre timer per dag, mer enn tre dager i uken. Kolikk rammer ca 10 % av nyfødte barn i den vestlige verden. Årsaken til kolikk er flere, og er fremdeles ikke fullt ut klarlagt. Hos ca 20 % av barn med kolikk avtar skrikingen dersom barnet ikke eksponeres for kumelkprotein. Legemidlene som finnes har enten ingen effekt eller alvorlige bivirkninger. Familier med kolikkbarn trenger mye støtte fra helsestasjoner under den anstrengende kolikkperioden.

Hovedformål

Avhandlingens hovedformål var å belyse foreldrenes opplevelse av å ha et spebarn med kolikk, i tillegg til å vurdere effekten av akupunktur. Avhandlingen besto av to delstudier. For å nå en dyp forståelse for foreldrenes opplevelse av å ha et spebarn med kolikk, ble det utført en kvalitativ studie der 23 mødre og fedre ble intervjuet. De utskrevne intervjuene ble analysert med en fenomenologisk hermeneutisk metode. Ved analysen fremkom det ett hovedtema: «Kolikken overskygger alt», og tre undertema: «Leve i ett inferno», «Savn etter det vi

drømte om», og «Å overleve kolikken». Foreldrenes opplevelse ble tolket som en metafor: De utmatte og urolige foreldrene var som passasjerer på en båt i storm der de mistet kontrollen. De led med sine barn og besetningen kunne ikke hjelpe dem. For å ta seg og sitt barn til en sikker havn forsøkte foreldrene alle tenkbare strategier. De ble hjulpet til å klare seg gjennom den stormende reisen og når havet iblant roet seg kjente de håp og kunne glede seg over sitt barn.

For å vurdere effekten av akupunktur ved spebarnskolikk ble det utført en randomisert kontrollert studie. 90 spebarn med kolikk ble fordelt inn i to grupper, en akupunkturgruppe og en kontrollgruppe. 81 barn (43 i akupunkturgruppen og 38 i kontrollgruppen) gjennomførte ett strukturert program som omfattet seks besøk på en akupunkturklinikk. Ved besøkene traff foreldrene en sykepleier som lyttet til dem, svarte på spørsmål og gav standardiserte råd i løpet av et kvarter. Deretter bar sykepleieren, som ikke visste hvilken gruppe barnet inngikk i, barnet inn til et annet rom der en akupunkturutdannet sykepleier behandlet alle barna likt, foruten at barna i akupunkturgruppen også fikk akupunktur i form av en nål stukket ca to mm dypt inn i akupunkturpunktet Hegu LI 4, på den ene hånden i to sekunder.

I en dagbok registrerte foreldrene i løpet av de tre intervensjonsukene når barnet sutret, skrek og hadde et kolikkattakk. Resultatene viser at barn i akupunkturgruppen skrek og sutret mindre enn barna i kontrollgruppen. Den sammenlagte mengden av sutring, skriking og kolikkskrik var signifikant mindre i akupunkturgruppen under alle

Kajsa Landgren og Mats Fredland, leder Svenska akupunkturförbundet.

tre intervensjonsukene. Mengden kolikkskrik var signifikant mindre den tredje uken og mengden av sutring var signifikant mindre under første og andre intervensjonsuke. Barna i akupunkturgruppen oppfylte ikke lengre kriteriene for kolikk under andre og tredje intervensjonsuke hvilket barna i kontrollgruppen gjorde.

Resultat

Oppsummert viser resultatene at kolikk påvirker de fleste aspekt av familielivet og at foreldrene kjenner seg maktesløse når de ikke kan lindre sitt barns smerte. Videre forskning behøves for å øke forståelsen for foreldrenes situasjon så best mulig støtte og råd kan gis. Akupunktur minsket både mengden skrik og intensiteten på skrikingen hos spebarn med kolikk.

Landgren mener at akupunktur kan bli en verdifull behandling for å minske barns lidelser og påkjenningen i familielivet. Hun mener det er behov for mer forskning for å undersøke effekten av ulike akupunkturpunkters effekt ved kolikk og hvilke behandlingsintervaller som er optimale.

Landgren forsvarte sitt eksamensarbeid i november i fjor på Institutionen för omvårdnad, Health Sciences Center, som ligger under Lunds universitet i Sverige. Opponentene besto av Christer Carlsson, narkoselege, som selv har disputert på akupunktur, Annkristin Jansson, distriktssykepleier som har disputert på barnehelseomsorg og Kristina Thorngren-Jerneck, overlege for barnehelseomsorgen Region Skåne.

I løpet av en og en halv time ble det stilt dype og inngående spørsmål som Landgren svarte på.

Opponentene forlot så salen for å gjennomgå svarene, og kunne etter en kort gjennomgang meddele Landgren nyheten om at hennes arbeid var blitt godkjent. En lettet og glad Kajsa Landgren kunne senke skuldrene og glede seg over gratulasjoner fra familie, venner, arbeids- og studiekamerater og kollegaer fra det svenske akupunkturförbundet, som alle var tilstede for å støtte henne. Senere på kvelden ble det festmiddag med taler og gratulasjoner, før det hele ble rundet av med fyrverkeri i parken.

Landgren fortsetter sine studier og håper hun blir klar med sin doktorgrad etter hvert. I sin neste artikkel skal Landgren vurdere om den milde akupunkturbehandlingen som barna i kolikkstudien fikk påvirker hvor ofte og hvor lenge barna mates, og om avføringsfrekvensen påvirkes. Dersom hun får godkjenning av etisk komité og økonomisk støtte vil hun gjøre en ny kolikkstudie, da med differensiert punktvalg. □

Referanser

Fredland, Mats; Kajsa Landgrens licentiatexamen. Svenska akupunkturförbundet, 2009.

Landgren, Kajsa; *Infants with colic – parents' experiences and the effect of acupuncture treatment.*

Departement of Health Sciences, Faculty of Medicine, Lund University, Sweden, 2009.